

בעזהשי"ת

מִיָּמֵי עֲמוּקִים עֵצָה בְּלֵב-אִישׁ וְאִישׁ תְּבוּנָה יִדְלָה
סְטְרִיקוֹב

קובץ דברי תורה

עצה ותבונה

דברי תורה

מב"ק מרז אדמו"ר זצלה"ה

'עומק לב'

שיעורים ושיחות קודש
מב"ק מרז אדמו"ר שליט"א

'מים עמוקים'
'דולה התבונה'

פרשת

ויקרא

תשפ"ג

מכון זכור
לאברהם
סטריקוב

לתרומות והנצחות:
052-7620204

קובץ נ"א
ערש"ק פר' ויקרא תשפ"ג

ניתן להאזין לשיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
מדי ליל שישי בשידור חי במערכת 'קול סטריקוב' מס' 072-3371263 שלוחה 4.
כמו כן ניתן להאזין לאחר השיעור בקו שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ב'קול הלשון'
מס' 073-2951269 שלוחה 1.

ויקרא

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו
מאהל מועד לאמר (א, ח).

וברש"י: "ויקרא אל משה, לכל
דברות ולכל אמירות ולכל
שוים קדמה קריאה, לשון חבה, לשון
שמלחי השרת משתמשין בו, שנאמר
(ישעיה ו, ג) 'וקרא זה אל זה', אבל לנביאי
האומות עכו"ם נגלה אליהן בלשון עראי
וטומאה, שנאמר (במדבר כג, ד) 'ויקר
אלקים אל בלעם'."

ובעל הטורים כתב: "א' דויקרא
זעירא, שמה לא רצה לכתוב
אלא 'ויקר' כדרך שנאמר בבלעם כאלו
לא נראה לו השם אלא במקרה, ואמר לו
הקב"ה לכתוב גם באל"ף וכתבה
קטנה". היינו שאף שהיה חנוס על פי
הדיבור לכתוב באל"ף, הסתיר כמה
שיכול ולכן כתבה קטנה. ויש לדקדק
למה נרמז עניין זה דווקא כאן בתחילת
חומש הקרבנות.

והנה אמרו חז"ל (במדבר פי"ד ס"ב)
ע"פ (דברים לד, י) "ולא קם נביא
עוד בישראל כמשה", "בישראל לא קם
אבל באומות העולם קם, ואיזה נביא היה
להם כמשה זה בלעם בן בעור", אלא
שהיו כמה הצדלים צין נבואת משה רבינו
לנבואת בלעם, כמבואר שם שעם משה
היה הקב"ה מדבר כשהוא עומד, ועם
בלעם לא היה מדבר עמו אלא נופל
(והיינו כי בלעם לא היה יכול להחזיק את
עצמו לנוכח הגילוי הגדול, או כי אין זה
כבוד שידבר עמו הקב"ה כשהוא עומד
נכחו), וכן שעם משה היה מדבר פה אל
פה, לא כן עם בלעם, וכן שעם משה היה
מדבר פנים בפנים ועם בלעם לא היה
מדבר כי אם במשלים.

אבן עב"פ מזה שהיה בלעם נביא, וזכה
שהקב"ה ידבר עמו, הרי שהיה
בוודאי אדם גדול, וא"כ איך נהיה
החילוק הזה בינו לבין משה רבינו, שאלל
משה רבינו היה קריאה בלשון חיבה,

ואילו אלל זלעם היה הגילוי זערראי
וזטומאה.

וי"ל עפ"י דברי הגמרא (חולין פט.):
"אמר רבי יוחנן משום רבי אלעזר
זר' שמעון, כל מקום שאתה מונח דבריו
של רבי אליעזר זנו של רבי יוסי הגלילי
זהגדה עשה אזניך כאפרכסת, 'לא
מרזכם מכל העמים חשק ה' זכס' וגו'
(דברים ז, ז), אמר להם הקדוש זרוך הוא
לישראל, חושקני זכס שאפילו זשעה
שאני משפיע לכס גדולה אתם ממעטין
עצמכם לפני, נתתי גדולה לאזרהם,
אמר לפני (זראשית ית, כז) 'ואנכי עפר
ואפר', למשה ואהרן, אמר (שמות טז, ז) 'ז
ונחנו מה', לדוד, אמר (תהילים כז, ז)
'ואנכי תולעת ולא איש'. אלל עוזדי
זוכזים אינן כן נתתי גדולה לנמרוד אמר
(זראשית יא, ד) 'הזה נזנה לנו עיר',
לפרעה אמר (שמות ה, ז) 'מי ה',
לסנחריב, אמר (מלכים ז ית, לה) 'מי זכל
אלהי הארצות' וגו', לנזוכדננר, אמר
(ישעיה יד, יד) 'אללה על זמתי עז', לחירם
מלך נור, אמר (יחזקאל כח, ז) 'מושז
אלקים ישזתי זלז ימים'."

זמבואר שאין מעלת זנ"י זזה שיש
אללם אנשים גדולים משא"כ

אלל אומות העולם, כי זאמת גם אלל
אומות העולם יש אנשים שזכו לגדולה,
והכוונה ג"כ לגדולה רוחנית של השגה
ורוממות, והחילוק שמחמת כן אומר
הקז"ה 'חושקני זכס' דווקא לישראל,
הוא מזד שגדולי ישראל ממעטים
ומכניעים את עצמם לפני ה' אף זעת
גדולתם, כך אלל אזרהם אזינו שהיה
זשיא הגדלות, וכן משה שהיה מלך
ואהרן כהן גדול, ודוד מלך ישראל, כולם
לא שזחו לרגע אחד את הקז"ה והרגישו
זעצמם שהם כלום. ואזרזזה דוקא זזמן
הגדלות שזכו להשגה זגדלות ה' הרגישו
יותר שפלות עצמם לעומת הדר גאונו.
משא"כ גדולי אומות העולם, כיוון
שמגיעים לגדולתם יכולים לשזוח את
הקז"ה ולהרגיש שהגדולה היא מזד
עצמם. וזהו שאמרו חז"ל (איכ"ר פ"ז
סי"ז): "אם יאמר לך אדם יש חכמה
זגויים תאמן, יש תורה זגויים אל
תאמן". היינו כי זאמת גם אללם יש
שפע של חכמה עליונה, אולם אין אללם
תורה שהיא החכמה הזאה עם זיטול
והכנעה להקז"ה.

וזזהו החילוק ג"כ זין מרע"ה לזלעם,
שלשניהם השפיע הקז"ה גדולה,

אולם אלל משה רבינו אחר כל הגדולה
 לא שכח לרגע את הקצ"ה והרגיש שהוא
 בעלמו אינו כלום, ואמר 'ונחנו מה',
 ולכן השפעת הנצוזה עליו הייתה צורך
 חיבה, והיינו כמו שאמרו בגמרא שעל
 ידי שישראל ממעטים עצמם בשעה
 שעולים לגדולה הקצ"ה חושק בהם. אלל
 אלל בלעם אחר שהקצ"ה השפיע עליו
 גדולה נתגאה בזה ושכח את הנותן, וכמו
 שאמרו במושבא (אבות פ"ה מ"ט) ש"רוח
 גבוהה" היא ממידותיו של בלעם, לכן
 אללו ההשפעה היא צורך עראי
 וטומאה, כי זה כל החילוק בין השפעה
 צורך חשק וחיבה ובין השפעה צורך
 טומאה, אם המקבל ממעט עצמו או
 להיפך שמתגאה.

ובזה יש להוסיף נופך צמה שנכתב
 ויקרא עם אל"ף זעירא, שצא
 להורות שדווקא על ידי ההכנעה
 והשפלות, זוכים ל'ויקרא' צאל"ף, היינו
 לקריאה צורך חיבה ורצון, צחינת
 'חושקני צכס'.

ולפ"ז יש לצאר מדוע נכתב עניין זה
 בתחילת חומש ויקרא, כי מתנאי
 כפרת הקרבן הוא הידוי והתשובה,
 וצלא זה אין הקרבן מכפר, וכמו שכתב

הרמב"ם (פ"א מהל' תשובה ה"א) "בעלי
 חטאות ואשמות צעת שמציאין
 קרבנותיהם על שגגתן או על זדונן אין
 מתכפר להן בקרבנם עד שיעשו תשובה
 ויתודו וידוי דברים, שנאמר (ויקרא ה, ה)
 'והתודה אשר חטא עליה', והוא ג"כ
 תולדת הקרבן שעל ידה האדם צא
 לתשובה. והתשובה היא הכנעה ושצרון
 הלצ שידע כנגד מי חטא וצו ונכלם
 בעלמו, ועל זה נאמר (תהלים נא, יט) "וצחי
 אלקים רוח נשצרה", שעיקר הקרבן הוא
 שצרון הלצ הצא עמו. וזאת יש לנו גם
 בזמן הזה שאין לנו לא מזבח ולא מקדש,
 שמ"מ אפשר להשיג כפרה על ידי
 ההכנעה ושצירת הלצ. ועי"ז זוכים
 לקריאה של חיבה צחינת 'חושקני צכס',
 היפך עראי וטומאה אלל צקדושה
 וצטהרה, שזהו תכלית הקרבן, להמשיך
 ריזוי מה' על האדם, כמו שנאמר (פסוק
 ד) "ונרצה לו לכפר עליו".

ולבן נכתב צראש ספר הקרבנות
 החילוק בין נצוזה של מרע"ה
 לנצוזה של בלעם, להורות שהדרך
 לזכות לריזוי לפני ה' בקרבן, הוא ע"י
 האל"ף זעירא היינו ההכנעה והשפלות,
 שע"י זוכים לקריאה צורך חיבה ורצון.

דולה התבונה

'אחד המרבה ואחד הממעיט' - עבודת הקרבנות

ליל שישי פרשת ויקרא תשע"ז

עיקר הנרצה בקרבן הוא הכנעת הלב
ולכן אין שום מעלה בקרבן העשיר יותר מקרבן העני

כתב האור החיים הק' בפרשתנו עה"פ (פ, ג) "עלה הוא אשה ריח ניחח לה", וזה לשון קדשו:

"אשה ריח ניחוח", רבותנו ז"ל אמרו (מנחות קי). 'נאמר בעולת בהמה 'אשה ריח' וגו' ונאמר בעולת העוף (פסוק יז) 'אשה' וגו', לומר לך אחד המרבה ואחד הממעיט' וכו' ('ובלבד שיכוין לבו לשמים') עד כאן. הנה נתכוונו רז"ל לתרץ מה שקשה כי יאמר הכתוב 'אשה ריח ניחוח' בעוף שהוא שוה איסור ומכל שכן בעולת הבהמה. לזה דקדקו בלשונם ואמרו לומר לך 'אחד המרבה' וכו', פירוש שבא הכתוב להודיענו שאין הפרש בין המועט למרובה, שלא תאמר שאין זה אלא לצד שה' מצד רחמיו מתרצה בקרבן העני הגם שאינו חשוב כקרבן העשיר, ועל כל פנים אין המוחש נכחש כי זה מביא פר וזה מביא עוף, לזה נתחכם הכתוב ואמר 'ריח ניחוח' בבהמה ולא הספיק לו במה שאמר בעוף ללמוד ממנו, להעירך ולהראותך כי לא פחות הוא מקרבן בהמה ללמוד ממנו וצריך הוא להודיעך גם בקרבן בהמה 'אשה ריח ניחוח'.

"והוא מה שדקדק התנא באומרו 'נאמר' 'ונאמר' וכו', פירוש, ולא הספיק לו לומר הדבר במדרגה הקטנה, נתכוין לומר לך בזה 'אחד המרבה ואחד הממעיט' פירוש בהשוואה הם, ולזה לא אמר התנא לומר 'הממעיט כמרבה' שאז בטלה לה

הכוונה שפירש בדבריו, כי כשנגיע לומר זה כזה יתחייב לומר כי הנלמד קטן מהמלמד כמשפט הרב ותלמידו, ומדקדוק לשון אומרו 'אחד' 'ואחד' הרי זה מראה באצבע השכל כי אין הדרגה לאחד מחברו, ובוזה הוא שהשיג תירוץ למה לא אמר 'ריח ניחוח' בעוף, כי בא ללמדנו דבר זה שאין מעלה לעשיר בשורו ולא כלום, ומטעם זה גם כן הוצרך לומר 'אשה ריח ניחוח' בצאן ולא הספיק בבקר ועוף שהם ב' קצוות, כי בענין זה אין דבר נלמד מחברו לצד המובא".

ולכאורה מה באמת פירוש הדברים ש'אין מעלה לעשיר בשורו ולא כלום', הלא באמת הביא קרבן יותר יקר ומדוע אין נחשב יותר במעלה מקרבנו הדל של העני. אלא כי הנה עיקר רצון השי"ת בקרבנות הוא ברגש הלב הבא עמהם, "רחמנא ליבא בעי" (סנהדרין קו:), "החפץ לה' בעלות וזבחים" (שמואל א טו, כג), השי"ת אינו צריך את הקרבן בעצמו, אלא את הכנעת הלב הבאה עמה, וממילא אם צירף העני לקרבן העוף שלו את לבו, אזי הביא את אותו דבר שהביא העשיר, וקרבן מבקר וצאן וקרבן מעוף הם היינו הך ממש. וזהו 'אשה ריח ניחוח לה', וכמו שפירש"י (פסוק ט): "נחת רוח לפני, שאמרתי ונעשה רצוני", לא הקרבן עצמו, אלא ההכנעה והביטול אליו.

קרבן העני קדוש יותר מכל הקרבנות - כיוון שהוא נכנע ביותר לפני ה'

ובבלי יקר לקמן (ג, ב) ביאר ג"כ עניין זה, והוסיף שהכנעת הלב ישנה יותר בקרבן העני, וממילא אדרבה, קרבן העני מעולה יותר מקרבן העשיר, ואלו הם דבריו:

"ונפש כי תקריב מנחה'. 'מי דרכו להתנדב מנחה - עני, אמר הקב"ה, מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו' (מנחות קד:). ומטעם זה נאמר בפרשת צו (לקמן ו, ט) 'מצות תאכל', והיינו לחם עוני ועני כי כל זה שייך אל העני הנכנע בטבע כעיסת המצה שאינו עולה. ועל דרך זה יתבאר סדר כל הקרבנות הללו וכל הקודם קודם בפסוק הוא קודם לבא לידי חטא כמו שכתוב (דברים לג, טו) 'וישמן ישורון ויבעט'. וכל מי שהוא גדול מחבירו בעושר או בכבוד יצרו גדול ממנו, וראיה ממה שנאמר (ויקרא ד, כג) 'אשר נשיא יחטא', כי לשון 'אשר' מורה על הודאי לפי שנשיאתו מביאו לידי חטא שיצרו גדול מחבירו. על כן הזכיר תחילה הבקר, שמסתמא המקריבו עשיר הוא, ואחר כך הזכיר

צאן, שדרכו של בינוני להביא צאן ואחר כך הזכיר קרבן עוף, שדרכו של עני להביא עוף, ואחר כך הזכיר המנחה המביא מי שהוא בדלי דלות.

"ועל כן נאמר בבקר (לעיל 6, ט) 'וקרבו וכרעיו ירחץ במים', היינו קרבו של קרבן אבל קרב איש ולב עמוק לא רוחץ ועוד טומאתו בו כי על הרוב העושר גורם הביעות ומצואתו לא רוחץ, אבל הבינוני הוא יותר טהור המחשבות על כן נאמר בו (טז, יג) 'והקרב והכרעים ירחץ במים', לכלול גם קרב איש המקריב שעל ידי הקרבן ישוב ונחם על הרעה ותוכו רצוף מי טהרה, אבל העני אשר ה' מחסהו הוא יותר טהור המחשבות מכולם נאמר בו (טז, טז) 'והסיר את מוראתו בנוצתה והשליך אותה', הסרה והשלכה זו יותר טובה מן הרחיצה רמז שישליך מקרבו כל און ולב נכון יתחדש בקרבו וישן מפני חדש יוציא, ובדלי דלות שהוא נכנע ביותר ותמיד עיניו נשואות אל ה' נאמר בו 'ונפש כי תקריב'. כי לא זו שמשליך מתוכו כל תוך ומרמה אלא כל נפשו הוא מקריב כליל לה' וכולו נעשה בריה חדשה לכך נאמר במנחה זו (ג, י) 'קודש קדשים מאשי ה', ר"ל יותר מאשי ה' שנזכרו למעלה".

העשיר גם כשהוא כבר מביא קרבן אין טהרת לבו שלמה לגמרי, והיינו כי בשבילו להביא אפילו פר שמן וטוב הוא נחשב לכלום, ואין מתאמץ בזה כלל, ולכן אין מכין את עצמו כדבעי כל כך, אבל העני כשמביא את הקרבן הדל שלו, שגם זה עולה לו בקושי, הוא מכוון את לבו ביותר, ומכניע את עצמו לגמרי, וזהו המעלה העליונה וחפץ ה' בקרבנות, שיהיה מצורף להם כמה שיותר שברון לב ונקיות הלב.

ומכאן אפשר לקחת לקח טוב לכל החיים, כאשר אדם נמצא במצב דחוק קצת, ורואה את חבירו שחי בעושר וכבוד ויכול לערוך יום טוב בהרחבה גדולה, ולבבו נחמץ בקרבו. אבל אם מסתכלים בעיניים רוחניות, רואים תמונה אחרת לגמרי, שהרי זה שחי ברחבות יש לו ניסיון וקושי להכניע את לבו לפני ה', ולהתקרב אליו, ואילו זה הדחוק במצבו, הרי הוא בקל זוכה לקרבת אלוקים לו טוב. אם מסתכלים בהשקפה כזו, הרי כל החיים הם אחרים לגמרי.

העני שהביא קרבן עשיר אינו יוצא ידי חובתו -
כיוון שממנו נדרש להביא קרבן בשלימות ההכנעה

והנה לקמן בפרשה (פיק ה) נאמר דין 'קרבן עולה ויורד', שקבעה התורה בחטאים מסוימים ג' מדרגות בקרבן חטאת, קרבן עשיר - מן הצאן, קרבן דלות - מן העוף, וקרבן דלי דלות - מן המנחה. וכתב החינוך (מנזר קנ"ג) חידוש גדול, שכמו שהעשיר אינו נפטר בקרבן דלות, כך העני שהביא כשבה או שעירה לא יצא ידי חובתו (והמנחת חינוך שם תמה על דבריו מנא ליה הא, ואדרבה במשנה בסוף נגעים מפורש דעני יצא בקרבן עשיר, יעו"ש).

וביאר החינוך בטעמא דמילתא: "והטעם, לפי שאחר שהא-ל ברוך הוא ריחם עליו ופטרו בכך, אינו בדין שידחוק עצמו להביא ביותר ממה שתשיג ידו", ומסיים: "ובזה יקנה כל מבין עצה לבלתי עשות הוצאות ביותר מן הראוי לו לפי ממונו, יען כי בו סיבה לגזול את הבריות כשמבקש למודו ואינו מוצא".

ולפי דברי הכלי יקר אפשר לבאר בזה עוד, כי אם האדם נמצא במצב של דלות, הרי על ידי זה יבוא בקרבנו להכנעה יתירה, ולכן אין זה טוב שיביא קרבן עשיר, כי אז לא יגיע לאותה מידה של הכנעה, ואמנם העשיר יכול להתכפר גם בקרבן עשיר, אף שאין בה הכנעת הלב לגמרי, אבל העני שהעמידו השי"ת במצב כזה, הוא נדרש להביא חטאת עם שלימות הכניעה, וכשמביא פחות מזה הוא איננו יוצא ידי חובתו בחטאת המוטלת עליו, ואין השי"ת רוצה שירגיש שהביא קרבן מעולה וחשוב, אלא שיישאר עם השברון לב של קרבן עני.

ושמא יש לומר שכך הוא לעניין כל המצוות, שאדם בעל יכולת שיכול להרשות לעצמו הוצאות גדולות על קיום המצוות, אזי הוא אכן צריך לעשות לפי כוחו, אבל אדם שאינו זה ביכולתו, אף שיודע שהיה יכול להדר יותר, צריך לדעת שההידור מצוה שלו היא דייקא השברון לב שיש לו כאשר מקיים את המצוה לפי יכולותיו, וזה נרצה ונחשב לפני ה' אף יותר מלהוציא ממון רב על המצוה.

התבוננות לאמירת פרשת הקרבנות - הדביקות וקרבת ה' העצומה של האדם
בשעה שעומד על קרבנו

הנה אנו עומדים כעת לפני תקופה חדשה של עונת הקיץ, ועלה בדעתי רעיון לקבוע את החבורה באופן כזה, שבכל שבוע נתמקד באיזה עניין יסודי בעבודת ה' שיש לו שייכות לפרשה, ונרחיב בו את הדיבור, ואחר כך במשך כל השבוע שלאחריו יעסקו כל אחד ואחד בעניין זה, שהרי כאשר עוסקים כמה ימים בעניין אחד אפשר לקנות איזה שייכות לזה.

ובפרשתנו יש את עניין הקרבנות, עולה הטאת שלמים ואשם, ואנו אין לנו בעוונותינו הרבים לא מזבח ולא קרבנות, אולם תמורת זאת יש לנו את העניין של אמירת קרבנות, והוא חלק מהעבודה היומית שאומרים זאת בכל יום לפני תפילת שחרית ותפילת מנחה. וכאשר נתבונן מעט בעניין הקרבנות, אפשר לרומם את כל אמירת הקרבנות שזה יהיה באופן נעלה יותר.

ורבינו יונה בספרו שערי העבודה האריך באופן נפלא לכאר העבודה הפנימית של הקרבנות, וראוי לכאן"א ללמוד זאת, ונחזור על חלק מדבריו שם בבארו בפירוט רב את צורת העבודה הראויה של הקרבת קרבן עולה, וזה לשונו (אום למ):

"כאשר ירצה האיש העובד להתאמן ולעלות במדרגה להדמות למלאכי סוכבי המרכבה להדבק באלקיו דבקות גמורה, יתנדב להביא בית ה' אלקיו קרבן, ויבחר לו שה תמים אשר אין בו מום ואשר לא נעשה בו שום עבירה לעשותו עולה תמימה. ויעלה ויבא ויראה להשתחוות לה' בהר הקדש ובירושלים אל הבית הגדול והקדוש אשר נקרא שם שם ה' צבקות יושב הכרובים, הוא המקום הנבחר לעבודת בורא עולם, והוא המקום אשר אליו פונים ואליו מכוונים כל העומדים וכל המתפללים, כמו שביארנו למעלה, והוא המקום אשר אליו מתודים כל החסידים וכל העובדים. ושם יראה שם כבוד השכינה וכבוד התורה וסנהדרי גדולה בלשכת הגזית, וכבוד העבודה הכהנים בעבודתן ולויים בשירן ובזמרן וישראל במעמדן. ויראה בעיניו הנסים והנפלאות הנעשים שם תמיד", וכו'.

וממשיך שם (פוט לט): "וכאשר היה מסתכל היה מתעלה ומתגבר רב לעלות ולהתקשר בעולם הרוחני דבקות גמורה, לבלתי ישאר בה מחיצה מפסקת בינה ובין הרוחנים. והיה מתנדב לעבודת בוראו בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאורו בקצה העליון שבעבודה, והיה מביא עולתו בבית המקדש בעזרה, ומודה ומשבח לבוראו על רוב רחמיו וחסדיו אשר הגדיל לעשות עמו תמיד מעודו עד היום הזה (אף שבקרבת עולה עסקינן ולא בקרבן תודה, מכל מקום מכח קרבת ה' הגדולה שאופפתו הוא נזכר בכל הטובות שעשה עמו ה'), אשר בראו ויצרו בחכמה נפלאה וקיימו במעי אמו עד הלידה. ואשר המליטו והוציאו חי מקבר סתום צר ודחוק, מצרה לרוחה ומאפלה לאורה, ואיך הבין לו מזון, להמציא לו חלב אשר יינק משם ונקבי השדים איך נכוננו בתקון נכון כפי הצורך, לא רחבים יותר מדאי ולא קצרים יותר מדאי כדי שישבע ולא יחנק וימות (כל הסדר של החובות הלבבות בשער הבחינה), ואיך העמידו על רגליו, ואיך חננו דעה ובינה ודבור והלוך בקומה זקופה נוסף על שאר בעלי חיים, ואיך החייהו והצליח מעשיו והצילו מכמה וכמה מאורעות על ידי נסים ונפלאות, מהם גלויות ומפורסמות ומהם שלא הכיר ולא הרגיש בהם כמו שאמרו ז"ל (שנפ יו.) 'אין בעל הנם מכיר בנסו', ואיך הספיק לו כל צרכיו בכל עת ובכל שעה, ואלו היה חי אלף שנים פעמים והיה עובד בכולם בכל מאמצי כחו, לא היה בהם כדי אחת מני אלף לפי מה שהקדים לו הבורא יתברך כענין שנאמר (איז מ, א) 'מי הקדימני ואשלם'.

"וכאשר יבין וישכיל כי קצרה ידו בעבודתו, וכי לא השלים חקה אחת מני אלף יבכה במרירות לב ויצטער ויבקש רחמים על נפשו, ויסמוך את ידיו על ראש עולתו ויתפלל לפני ה' אלקינו בתכלית הכונה השלימה ויאמר: רבון העולמים, גלוי וידוע לפניך שרצוני לעשות רצונך, ושהייתי רוצה לעבדך בנפשי שהיא חביבה עלי מן הכל, להשחט לפני ה' כשה ובעולה ולהשרף על מזבחך להיות לרצון לפניך (וכמו שהיה מרגלא בפומייה של הרה"ק מצאנז זי"ע "רבוש"ע, איך וויל זיך שחט'ן פאר דיר", ולמדרגה כזו היה מגיע כל מי שהביא קרבן בביהמ"ק), אבל לרוב רחמך וחסדיך אין רצונך במיתת בני אדם, רק שיחיו לפניך ויעבדוך באמת וביושר לבב, ואתה מקבל מהם הרוח, המחשבה הטהורה והנכונה והשלמה במקום הנפש, כמו שהוא גלוי וידוע לפניך

שברצונם היו מוסרים נפשם. על כן יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבותי שיהיה זה הקרבן במקומי, ודמו במקום דמי, וחלבו במקום חלבי, ובשרו במקום בשרי, ועצמותיו במקום עצמותי, וכל מה שיעשה בו יהיה חשוב לפניך כאלו נעשה בי, כמו שהוא גלוי וידוע לפניך שברצוני הייתי מתנדב שיעשה בי אלו היה רצונך, וכל זה נקל בעיני וחשוב למעט כפי גודל חיוב העבודה שאני חייב בעבודתך".

וממשיך הלאה: "וכן בשעה שהיו שוחטין את קרבנו לפניו, היה רואה שחיטתו כאלו הוא עצמו נשחט, והיו נכמרים רחמיו אל עצמו, והיה מתחמם לבבו בתכלית החמום, והיה בוכה בדמעות בתכלית הרחמנות, והיה מודה ומשבח לא-ל יתברך ואומר לפניו: רבון העולמים, לולי רחמיך וחסדיך העצומים כבר הייתי נשחט כאשר נשחט זה הקרבן, וכן היה ראוי לי לעשות לעבדך בדבר החביב לי, והיה עוד זה בעיני למעט בעיני, ועתה יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבותי, שיהיה לפניך שחיטת זה הקרבן כאלו שחטתי את עצמי, כמו שהוא גלוי וידוע לפניך שכן הייתי עושה אלו היה ברצונך. וכן בשעת קבלת הדם רואה אותו כאלו הוא דמו, ונכמרים רחמיו עליו, ומודה ומשבח לא-ל יתברך כענין שביארנו. וכן בשעה שמוליכין אותו למזבח. וכן בשעת הזריקה היה רואה אותו דם שנשפך על גבי המזבח כאלו הוא דמו, וכן בשעת ההקטרה כשהיה רואה כל איבריו נשרפין על גבי המזבח. וכן על כל דבר ודבר היה רואה אותו כאלו הוא נעשה בעצמו, ונכמרים רחמיו אל עצמו ובוכה בדמעות בתכלית הרחמנות, ומודה ומשבח ומתפלל לא-ל יתברך בתכלית הכונה השלימה והדבקות הגמורה, במחשבה טהורה צחה, זכה וברה על הדרך שביארנו". וממשיך לבאר עד"ז לעניין קרבן חטאת, וסוף דבריו שעבודת התפילה שהיא במקום הקרבן היא גם כן באופן זה, ואכהמ"ל, עיין שם ותמצא נחת.

על כל פנים לעניינינו יש בידינו התבוננות נפלאה שאפשר להעמיק בה כהכנה לאמירת הקרבנות, וכל הדברים האמורים הם בקרבנות יחיד, וכל שכן בקרבן ציבור כמו קרבן התמיד שהכהנים הם שלוחי דידן להקריב, ונמצא שכל הכלל יחד היו במצב כזה של קרבה ודביקות עצומה בה'. ואמנם קשה לעשות זאת בקביעות, אולם ראוי ליחד זמן לזה מפעם לפעם לומר את הקרבנות בגישה ובהכנה כזו. שהרי כל חלק זה בתפילה

צריך חיזוק גדול, שבדרך כלל אומרים זאת במרוצה ובלי כוונה, ולדאבוננו יש רבים שאף מזלזלים בעצם האמירה, ולכן זוהי דרך ישרה להתבונן בזה מומן לומן איך אנו נותנים את הקרבן להשי"ת.

יד כל אחד שוה בעבודת ה' - שיעבוד את בוראו כפי כחו והשגת ידו

ונסיים בקטע נוסף מדברי רבינו יונה שם השיך לעניין שפתחנו בו, וז"ל (אות מה):

"ואל יתהלל עשיר בעשרו לומר שיש לו חלק בעבודת הבורא יותר מן העם, גם קרבנות היחיד הבאים על חטא, יד כולם שוה, העני כמו העשיר, חוץ מקרבן עולה ויורד, שהעשיר מביא כבש, והדל מביא שתי תורים או שני בני יונה, ודלי דלות מביא מנחת עשירית האיפה סולת. ושם באר לנו הכתוב כי קרבן עני שבעניים הוא יותר חביב מקרבן עשיר, ממה שכתוב (ויקרא ג, ט) 'ונפש כי תקריב קרבן מנחה', ודרשו ז"ל מי דרכו להקריב קרבן מנחה, עני, וכתוב בתרה בקרבנות 'נפש', מה שלא כתב כן בשאר קרבנות, לומר לך שמעלין עליו מן השמים כאלו הקריב את נפשו, מכאן אמרו ז"ל 'אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו לשמים'."

ומסיים: "וכן בכל דרכי העבודות יעשה האדם כפי כחו והשגת ידו, ויהיה במעלת העובדים השלמים", וממשיך (אות מו): "הנה נתבאר שיד כל ישראל שוה בעבודת הבורא יתברך ויתעלה, וכל אחד מישראל יכול להשיג לעבוד עד הקצה העליון שבעבודה, והוא שיעבוד את בוראו בכל עת ובכל רגע, בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאודו כל ימי חייו כפי כחו והשגת ידו."

כלל גדול ויסודי, תפקיד האדם הוא לעשות את מה שיכול, רק זאת ותו לא מידי, ואז הוא 'במעלת העובדים השלמים'.

ויהי רצון שנזכה להשגה מסוימת על כל פנים בעבודת הקרבנות הגדולה והנשגבה, ונצא מהשבת הבעל"ט ומהשבוע שלאחריו עם התעלות גדולה בעניין זה, אמן.

